

เตรียมความพร้อมก่อนเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

ในยุคที่การแข่งขันในภาคธุรกิจสูงเช่นนี้ ผู้ประกอบหลายรายเริ่มหันไปมองหาลูกค้ากลุ่มใหม่ๆ เพื่อที่ไม่ต้องไปแก่งแย่งกลุ่มลูกค้าเดิมๆ กับคู่แข่ง ลูกค้าในกลุ่มราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ก็ถือเป็นกลุ่มลูกค้ากลุ่มหนึ่งที่ผู้ประกอบการสนใจที่จะทำมาค้าขายด้วย ผู้ประกอบการหลายรายถึงกับตั้งแผนงานขึ้นเพื่อทำการค้ากับลูกค้ากลุ่มราชการโดยเฉพาะกันเลย

แต่ท่านผู้ประกอบการทราบหรือไม่ว่า ในระยะเวลาอันใกล้นี้การจะเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ท่านต้องเตรียมความพร้อมบางประการเพื่อที่จะสามารถเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐได้

ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. ได้มีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2554 โดยประกาศดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา 103/7 วรรคสอง และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ผู้เขียนขอไม่ลงรายละเอียดในเนื้อหากฎหมาย โดยหากผู้ประกอบการท่านใดสนใจสามารถไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ต่างๆ แต่ประกาศดังกล่าวจะมีผลกระทบกับผู้ประกอบการอย่างไรจะขอสรุปในสาระสำคัญ ดังนี้

ประกาศดังกล่าวนี้มีผลทำให้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นไป โดยกำหนดให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด มีหน้าที่ต้องจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากรตามแบบที่กำหนด นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี

ดังนั้น ถ้าผู้ประกอบการท่านใดประสงค์จะค้าขายกับหน่วยงานของรัฐแล้วท่านก็ต้องทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการตามสัญญาแต่ละโครงการไว้ด้วย

สัญญาข้างต้นนั้น หมายถึง สัญญาทุกประเภทซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ที่ทำขึ้นเพื่อดำเนินการตามโครงการในการจัดหาสินค้าและบริการ ไม่ว่าด้วยวิธีการจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ทุนสนับสนุนหรือวิธีอื่นใด และหมายรวมถึงบันทึกข้อตกลง หรือบันทึกแนบท้ายแก้ไขสาระสำคัญของสัญญาด้วย

สำหรับการรับจ่ายเงินตามสัญญานั้น ท่านต้องรับจ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน เว้นแต่การรับจ่ายเงินแต่ละครั้งที่มูลค่าไม่เกิน 30,000 บาท จึงอาจรับจ่ายเป็นเงินสดได้

นอกจากท่านต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายแล้ว ท่านต้องบันทึกบัญชีเป็นรายโครงการตามสัญญาโดยให้เก็บรักษาเอกสารหลักฐานประกอบไว้ด้วยไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาสัญญา หรือจนกว่า ป.ป.ช. จะตรวจสอบเสร็จสิ้น

สำหรับการยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายนั้น ท่านสามารถยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยหากการรับจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดเสร็จสิ้นภายในปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ให้ยื่นพร้อมกับการยื่นชำระภาษีของปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีนั้น แต่หากการรับจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดมิได้เสร็จสิ้นภายในปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ให้ยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีพร้อมกับการยื่นชำระภาษีของปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยท่านต้องยื่นบัญชีดังกล่าวต่อกรมสรรพากรจนกว่าจะสิ้นสุดภาระผูกพันตามสัญญา

ท่านผู้ประกอบการอาจสงสัยว่าหากไม่ปฏิบัติตามจะเป็นเช่นไร คำตอบ คือ หากท่านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายท่านอาจตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ไม่แสดงบัญชีรายรับรายจ่าย หรือแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ ซึ่งกฎหมายได้ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐก่อนนิติสัมพันธ์ด้วย ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบการจะขาดโอกาสรับงานจากหน่วยงานของรัฐ

กล่าวโดยสรุป ประกาศดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการชำระภาษี อันนำไปสู่ความโปร่งใสเป็นธรรมในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจตามหลักธรรมาภิบาล ผู้ประกอบการหรือภาคเอกชนทุกท่านจึงควรทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในการเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ เช่น การเปิดบัญชีเดินสะพัด การจ้างพนักงานบัญชี ตลอดจนการวางแผนภาษี ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเองและประเทศชาติในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างนั่นเอง

นายสุวิชัย อินทร

สำนักกฎหมาย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม